

NAGY JENCIKLOPÉDIA

Az emberélet minősége

Bölcseleti és lélektani vizsgálódások

Szabad ötletek és irodalmi idézetek jegyzéke

2.

Petőfi Sándor

Sors, nyiss nekem tért...

Sors, nyiss nekem tért, hadd tehessek

Az emberiségért valamit!

Ne hamvadjon ki haszon nélkül e

Nemes láng, amely úgy hevit.

Láng van szivemben, égből-eredt láng,

Fölforraló minden csepp vért;

Minden szív-ütésem egy imádság

A világ boldogságaért.

Oh vajha nemcsak üres beszéddel,

De tettel mondhatnám el ezt!

Legyen bár tettemért a díj egy

Új Golgotán egy új kereszt!

Meghalni az emberiség javáért,

Mily boldog, milyen szép halál!

Szebb s boldogítóbb egy hasztalan élet

Minden kéjmámoreinál.

Mondd, sors, oh mondd ki, hogy így halok meg,

Ily szentül!... s én elkészítem

Saját kezemmel azon keresztfát,

Amelyre fölfeszíttem.

*

KI AZ ÉN FELEBARÁROM?

Lk 10,25-37

Ekkor fölállt egy törvénytudó, hogy próbára tegye,

és így szólt:

„Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?”

Ő ezt válaszolta neki:

„Mi van írva a törvényben? Hogyan olvasod?”

Az így felelt:

„Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből,

minden erődből és egész elmédből [MTörv 6,5];

felebarátodat pedig, mint önmagadat" [Lev 19,18].

Erre ő így szólt:

„Helyesen feleltél! Tedd ezt, és élni fogsz."

De az igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézust:

„De ki az én felebarátom?"

Jézus akkor így kezdett beszélni:

„Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba ment,

és rablók kezébe került.

Azok kifosztották, véresre verték,

majd félholtan otthagyták és eltávoztak.

Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé;

látta, de továbbment.

Hasonlóképpen egy levita is, amikor ahhoz a helyhez ért

és látta őt, elment mellette.

Egy szamariainak is arra vitt az útja.

Odament, és amikor meglátta, megkönyörült rajta.

Odalépett hozzá, olajat és bort öntött a sebeire, és bekötözte;

azután föltette teherhordó állatára,

elvitte egy fogadóba és ápolta.

Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadósnek,

és ezt mondta:

„Viseld gondját neki,

és ha többet költenél, amikor visszatérek, megadom neked."

„Mit gondolsz,

e három közül melyik volt felebarátja annak,

aki a rablók kezébe került?"

Az így felelt:

„Az, aki irgalmasságot cselekedett vele."

Jézus erre azt mondta neki:

„Menj, és te is hasonlóképpen cselekedjél!"

*

"Ámde a könny illik ide inkább, mint a beszéd,

ha már, az egész magyar nép nagy és örök szegényére,

elborult tekintettel ugyan, de mégis kénytelen vagyok

szemlélni nyomorúságunknak, ínségünknek,

szégyenletes tudatlanságunknak és közönyösségünknek

végtelen tengerét

és azt a letörölhetetlen szégyenfoltot, hogy

csaknem minden technikai kérdésben

idegenekhez folyamodunk,

de nem annyira fegyveres erőszak,

és nem is annyira rabság miatt,

mint egykor a zsidók,

akik ekevasukat és kapájukat

a filiszteusok táborába voltak kénytelenek vinni élesítésre,

hanem a magunk hibájából, csupa álmokórságból,

úgyszólván teljes meggondolatlanságból;

számár tunyaságunk és tudatlanságunk miatt,

mely nemhogy egy országnak,

de egy értelmes embernek is szégyenére válnék;

elkábult és kiégett öntudatunk miatt,

mely nem érzi a nyomorúságot,

és - hogy röviden kimondjam, ami a nyelvemen van -

vakságunk miatt,

mellyel az Isten ver bennünket,

hogy meg ne lássuk pőreségünket,

ínségünket,szegénységünket.

Hazudnék,

ha nem volna idegen nálunk

az építőmester, idegen az ágyúöntő és tűzszerész,

idegen a fazekas, asztalos, posztókészítő, kőfaragó,

órás és minden másfajta mesterember,

idegen annyira, hogy csaknem

minden szerszámunkat az ő műszavaikkal jelöljük.

Röstelkedjünk hát végre

ilyen nagymérvű tudatlanságunkon!

Érezzük már egyszer szégyennek,

ha ezek az idegenek továbbra is

barbároknak, bányászoknak, nehézfejűeknek, faragatlanoknak

hívnak bennünket!

Mi jót hozhat az ránk,

ha az idegeneknek örökké

csak jóízű nevetésre adunk alkalmat?

Nevetnek rajtunk, és igazuk van!

Hiszen énnekem is nevethetnékem támad,

ha a tapasztalatlan magyarokra úgy sózzák rá áruikat,

ahogy akarják,

ha ravaszul elcsalják pénzüket,

mialatt valósággal érzik,

mint híznak kövérré a mások szegénységén."

Apáczai Csere János

*

Az a jutalmam,

hogy teljesíthetem kötelességem

hogyan betölthetem küldetésemet

hogyan elvégezhetem szolgálatomat

*

Két rendőr barkochbázik.

- Férfi?

- Igen.

- Fekete haja van?

- Igen.

- Szemüveget hord?

- Igen.

- A munkatársam?

- Igen.

- Rákérdezhetek?

- Igen.

- Ki az?

*

WC hiány

Felépítettek egy négyszintes házat.

Az átvevő bizottság kiszállt, hogy átvegye az épületet.

Mindent rendben találnak, és már majdnem átveszik,

amikor valaki észreveszi, hogy nincs az épületben WC.

Előkerítik a tervezőt, aki így védekezik:

- Az első szinten bölcsőde lesz, ők a pelenkába csinálnak.
- A második szinten a püspökök lesznek, ők Rómában székelnek.
- A harmadik szinten a zsidók lesznek,

ők a szarból is pénzt csinálnak.

- A negyedik szinten pedig MSZP irodák lesznek,

ők meg minden szart egymásra kennek...

*

Fokozatok – variációk

Pl. abortusz

Tiltakozom is ellene

Nyíltan nem csinálom

Titokban nem csinálom, elszabotálom

Tiltakozom, de titokban mégis ugyanúgy...

Kerülöm a lehetőséget, hogy csinálni kelljen

Csak végszükségben – pl. az anya megmentéséért

Csak plusz pénzért, de azután meggyónom...

Én nem csinálom, de másokkal nem törődök

Titokban csinálom, de más lebeszélek

Nem csinálom és mást is nyíltan elítélek

Stb. stb. stb.

*

Mámor előtt, alatt és után

A kötekedő, agresszív részeg/másnapos,

A goromba pokróc, a családterrorizáló dúvad,

És az az illuminált, aki keblére ölelné az egész világot

És persze, ha lehet, akkor mindenki az ő vendége

*

Mulató

lhaj-csuhaj

Tivornya

Duhajkodás

Bacchanália

Dorbézol – dombéroz

Kicsapongó mulatozás

Féktelenül mulat

*

„A gyermeknevelés

veszélyes dolog:

ha sikerül,

rengeteg küzdelem és gond az ára,

ha nem sikerül, fölülmúlhatatlan fájdalom.”

(Démokritosz)

*

A cigány emberfajról

"Amíg ezen emberfajtnak megengedik,

hogy fényes nappal házaljon,

hogy ajtókat, zárat, lakatokat fürkésszen, kolduljon,

mindenféle mesterkedéssel zsebeket nyisson,

pecsétnyomókat véssen,

és hegedűvel, cimbalommal meg hárfával

a falu előkelőinek házánál

névnapi szerencsekívánatokat komponáljon,

óh! jam satis est!

addig ez az emberfaj nem javul meg.

És ez Szarvason

1807-ben még inkább így van, sőt 1820-ban is.

Miféle szerencse lehet az,

amit egy derék, becsületes embernek

neve napján vagy újévkor

egy csapat feslett cigány kívánhat?

Inkább fordítva!

A becsületes embernek, ahol és ahogyan tudja,

át kell alakítania a cigányt

dolgos, tevékeny, derék emberré,

szolgává, cseléddé, családapává és családanyává,

és csak azután

kívánhatnak egymásnak kölcsönösen szerencsét,

és örülhetnek szerencséjüknek.

Nem kellene-e a magyar közönségnek

oly sok körözött rendelet után

egy egyértelműen hozott határidőre

komolyan megfogni a dolgot,

s ezt az állam terhére, kárára és szegényére szolgáló csavargófajt

végre a köznek hasznára,

csatorna-, híd-, zsilipépítésnél, vízszabályozásnál alkalmazni,

és ezáltal az emberi társadalom hasznos tagjává fogadni?"

(Tessedik Sámuel, 1820)

*

"A mindennapos hazugság nálunk

nem a züllött jellemek szeszélyéből fakad,

hanem ez a létezés formája,

bármely ember mindennapos boldogulásának előfeltétele.

A hazugság nálunk része az államrendszernek,

az egyik legfontosabb összetartó kapocs,

milliárdnyi egymásba kapaszkodó kis horogból áll,

úgyhogy mindenkire jut vagy néhány tucat.

A kommunistánál

kártékonyabb és veszélyesebb embertípust

még nem produkált a történelem.

Cinizmusuk, szemtelenségük, hataloméhségük,

gátlástalanságuk, rombolási hajlamuk,

kultúra- és szellemellenességük

elképzelhetetlen

minden más, normális,

azaz nem kommunista ember számára.

A kommunista

nem ismeri a szégyent, az emberi méltóságot,

és fogalma sincs arról,

amit a keresztény etika így nevez: lelkiismeret.

A kommunista eltorzult lélek!

Egészséges szellemű európai ember nem lehet kommunista!

Nincs olyan vastag bőrt igénylő hazugság,

amit egy kommunista szemrebbenés nélkül ki ne mondana,

ha azt a mozgalom érdeke

vagy az elvtársak szermélyes boldogulása így kívánja."

Szolzsenyicin

*

Az áruló menthetetlen?

"Az emberi perben,

amikor csak lehet,

felmentő ítéletet kell hozni.

Csak akkor nem,

ha a vádlottat lassan és hidegen kitervelt

árulás bűnében találod bűnösnek.

A gyilkosnak hamarabb meg lehet bocsátani, mint az árulónak.

A gyilkos legtöbbször indulatban cselekszik,

s egész sorsával fizet érte.

A gyilkos és az áldozat legtöbbször kötve vannak egymáshoz,

valamilyen érthetetlen törvény szerint.

A gyilkos legtöbbször bitóra megy.

De az áruló a kezed szorongatja,

az áruló a szemedbe néz,

terveid faggatja, veled sóhajt, fogadkozik és nyög.

Az árulónak ne bocsáss meg soha!

Az árulónak ne irgalmazz!

Aki egyszer elárult, legyen az akárki, mindegy –

annak számára nincs többé vizsga, mentség, feloldozás.

Számúzzed életedből. részvét nélkül nézzed sorsát.

Közösségben és magánéletben,

mindenben, mindig ő az utolsó ember.

AZ ÁRULÓ RÉSZÉRE NINCS MENTSÉG!"

Márai Sándor

*

Isten nem ver bottal

Kicselezett vagy megúszott

ún. földi igazságszolgáltatás helyett:

a lelkiismeret kínpadján,

a levehetetlen égető Nessus ing

*

Rész-egész

Cicamosakodás

Csak ott takarítani, ahol a papok táncolnak

*

Viszonyulások a bűnhöz

Nem is volt bűn, csak csíny...

Nem is én követtem el, csak rám kenték

Elkövettem, de már régen volt

Elkövettem, de nem derült ki

Elkövettem, de végszükség volt...

Bűn volt, de mások is így csinálják

*

Fertő

J

Zátonyra fut egy hajó,

mindenki meghal,

csak két férfi és egy nő marad életben.

Kivetődnek egy lakatlan szigetre,

szépen berendezkednek a körülményeknek megfelelően.

Egy hónap múlva a nő előveszi a revolverét:

- Én nem bírom tovább ezt a fertőt – főbe lövi magát.

Második hónap végén megszólal az egyik pasas:

- Én nem bírom tovább ezt a fertőt, inkább ássuk el.

Harmadik hónap végén:

- Én nem bírom tovább ezt a fertőt, inkább ássuk ki!

*

Rabszolgák ma

Anno egy hajcsárnak kellett minden rab mögött állnia,

Hogy a kényszermunkáját ravaszul ne sumákolja el stb.

Ma már odáig fejlődtünk, hogy te vagy a hajcsárod,

Az adósrabszolga maga magát zsákmányolja ki,

Egy lopott percnyi szusszanást sem engedélyezve...

*

Büntetőtörvények

Amik rövidek, velősek és jól érthetők,

Mert számon kérhetők akarnak lenni,

Melyek megsértése komoly szankciókat von maga után,

Hisz vagyonoddal, szabadságoddal, életeddel „játszol”,

S amik jól tükrözik az adott kor erkölcsi állapotát,

Hisz nyilván azt kellett szigorúan tiltani,

Ami enélkül egyre bevettebb napi gyakorlat lehetett volna...

(s amiket minden felnőtté avatottnak ismernie kellene)

*

Isten szeme mindent lát, el ne lopd a léniát

Fegyverrel megszerezni, ésszel megtartani

Szuronyok hegyén nem lehet uralkodni

Ideig-óraig lehet erővel érvényt szerezni akaratodnak,

De hosszú távon csak úgy működik az új rend, rendszer,

Ha a résztvevők neveléssel magukévá teszik a szabályokat.

Ha belátják, hogy azok a közösség létének axiómái,

S szégyellik és bánják, ha megszegik azokat.

A vallás ezeknek még plusz erőt, pátoszt tud adni,

Egészen, kitéphetetlenül a szívbe gyökereztetve...

*

Tízparancsolat

Képzeld el, hogy meglátogatjuk barátunkat,

És a következő tábla fogad minket a bejáratnál:

Itt ne lopj, ne kívánd meg asszonyom,

Ne tégy ellenem hamis tanúbizonyságot stb.

*

Méltó

Csodálatra méltó

Említésre méltó

Figyelemre méltó

Tiszteletre méltó

Elismerésre méltó

Feljegyzésre méltó

Kitüntetésre méltó

*

Való

Szemrevaló

Látnivaló

Ennivaló

Innivaló

Tudnivaló

Belevaló

Nekem való

*

Kiebrudal

Kirak – kirúg – kitessékel

Kizsuppol – kitoloncol – kirekeszt

Kiutál – kiközösít – kipenderít – lapátra tesz

*

Szabadságkorlátok

Kiskorúság

Gyámkodás – gondnokság

Szabadságvesztés – büntetés letöltés

Közélettől eltiltás – kényszerlakhely

Állampolgári kötelességek

Törvényi előírások – anyagi akadályok

Testi adottságok – fogyaték – betegség

Szellemi szint – lelki állapot - testhelyzet

Tudatlanság és társtalanság

Erőszak – emberrablás, tús

Szélhámosság, átverés, becsapás

Lelki baj, depresszió, szenvedélybetegség

Istentelenség, fanatizmus, lelki rabság

Diktatúra, zsarnokság, terror

Bűn és bűntudat

Zsarolhatóság – manipulálhatóság

Érdek nem ismerés/érvényesítés

*

Szabadít

Megváltás

Felszabadítás

Rabszolga-felszabadítás

Zsidó emancipáció

Felnőtté válás – avatás

Nagykorúsítás

Felvilágosítás

Szabadon engedés

Liberalizálás

Egyenjogúsítás

Meggyógyítás

Megtérés

Megvédés

Kioktatás – kiokosítás

*

Szabad

Szabadnap

Szabad szombat

Szabad idő – szabad hely

Szabadszáj

Szabadkézi

Szabad szemmel

Szabadlábbon

Szabadjegy

Szabadpolc

*

Jelmondat

Eötvös Kollégium

Szabad szolgál a szellem

*

Gépkocsi-ellenőrzés

Testmotozás és házkutatás

*

Közveszély

Közveszély-okozás

Közveszélyes csavargó

Közveszélyes munkakerülő

Közveszélyes bolond, elmebeteg

*

Szabadságvesztés

Dutyi

Sitt

Dologház

Fogda

Börtön

Fogház

Áristom

Síralomház

Karcer

Fegyház

Javítóintézet

*

Mondd meg az igazat és betörik a fejed?

A hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát

*

Fény és árnyék

Világosság és homály

Derűtség és ború

Áttetsző és átláthatatlan

*

Kérdés

Költői kérdés

Keresztkérdés

Nyitott kérdés

Eldöntött kérdés

Ki nem mondott kérdés

Merész kérdés

Nehéz-könnyű kérdés

Zsidókérdés

*

Házunk tája aranybánya

SzARBól és hulladékBól aranyat –

komposztból és kerti vécéből földtermékenyítő trágya

*

Leíró és értékelő szavak

Alja

Piszok

Mocsok

Salak

Bélsár

Szar – fekália - trágya

Sitt

Söpredék

Hányadék

Szemét

Dög

Hulladék – hulla

*

Örök körforgás vagy utolsó ítélet

Születés- élet – halál - újjászületés

*

Makro- és mikrokozmosz

Holdhónapok és a hétéves ciklusok

*

Írás és nyomtatás

Papirusz tekercs, kőtábla, viasztábla

Homok, hó – bőr – szövet, ruhaanyag – műanyag

Farovásírás – papír füzet, irka, lap, könyv stb.

*

Bábel tornya

A nyelvek sokfélesége csak teher és gát?

Többmilliárdból csak 15 millióval beszélhetsz?

És amit pl. csak a magyar nyelv ad hozzá a közöshöz?

Áthidaló megoldás a mesterséges világnyelv?

A latin, az angol stb. helyett az eszperantó?

*

Sánta

Bicebóca

Sánta kutya

A hazug embert...

Rosszban sántikál

Minden hasonlat sántít

*

Pecsét

Hitelesítés

Királyi pecsét

Hétpecsétes titok

A sorsa meg van pecsételve

Csókkal megpecsételt frigyünk

Lepecsételt-lezárt védett lakás

A pecsét lezárja a borítékot – sértetlenség

*

Jó- és balsors

Sors, nyiss nekem tért

Sorsközösség – sorsvállalás

Sorsvetés – sorsot húzás

Sors – fátum – végzet – fatalizmus

Sors bona, nihil aliut – jószerencse, semmi más

Az akarót repíti, a nem akarót vonszolja a sors

*

Se hideg, se meleg

A langyost kiköpi az Úr

*

Minősített – minősíthetetlen

Jó, jobb, legjobb, legeslegjobb

Rossz, rosszabb, legrosszabb, legeslegrosszabb

Príma, klassz, szuper, frankó, csodás, isteni stb.

Szar, vacak, ócska, gagyi, bóvli, silány, nulla stb.

*

Jós

Jövendőmondó – jót jósoló

Javasasszony – gonosz boszorkány

Cassandra, akinek átka: nem hisznek neki

*

Apológia és apologéta

– hitvédő, hitvitázó iratok és írók

(és egy ideológia direkt/indirekt apológiája)

*

Beteg(nek látszó)

Orvos-beteg játék

Szimuláns – táppénzcsaló

Hipochonder – képzelt beteg

Pánikbeteg és ún. lelki beteg

Betegségjátszmázó

*

Két orvos beszélget a pszichiátrián.

Megszólal az egyik:

- Van egy betegem, akinek az a kényszerképzete,

hogy két majom és egy sámli van a fejében

és veszekszenek a sámlin.

Már minden terápiát kipróbáltam, de nem használt.

- Na és ezek után mit csinálsz? - kérdi a másik.

- Megoperálok

és vagy kiveszek egy majmot, vagy beteszek még egy sámlit.

*

Teréz anya

és az (ön)gyilkos terrorista

A jóistenhit és a balhit hegyeket mozgat!

A legnagyobb csodálatraméltó dolgokat

És a legszörnyűbb aljasságokat is

A hit nevében és attól fűtve követték el...

*

Közhelyszótár:

Bölcs és józan

A magyar nép gyakori jelzői,

leginkább akkor és azoktól,

amikor és akik becsapják és megkárosítják.

E beszéd mód jellegzetes technikai eleme,

hogyan a konformizmust, a szolgalelkűséget,

a tanult tehetetlenséget

kvázi nemzeti karakterjegyet gyanánt erényként állítja be.

A magyar ember azáltal, hogy

nem szervezkedik, nem sztrájkol, nem áll ki a jogaiért,

nem bojkottálja

az extra profit érdekében gyárakat bezáró cég termékeit,

nem követeli

az idegen tőke megadóztatását,

az arányos közteherviselést,

nem pereli munkaadóját vagy a hivatalt,

ha az jogait vagy érdekeit sérti,

nem védi vizeit, földjeit, levegőjét, stb.

nem elnyomott vagy kellő öntudat híján levő,

hanem éppen ellenkezőleg:

„bölcs”, „józanul gondolkodó”, „belátó”,

sőt: „felnőtt gondolkodású”.

A magyar ember „reálisan látja a dolgokat”,

vagyis azért tűr mindent,

mert „tisztában van vele, mi az ország érdeke”.

Igen régi panel,

ehhez hasonló érvelést találunk az 1920-as években is,

a titkos választójog megvonásának magyarázataként:

a magyar ember azért szavaz nyíltan,

mert egyenes jellemétől idegen a titkolódzás.

(Ld. még jövő és belátás.)

*

Közhelyszótár:

Demagógia

A méltányosság és igazságérzet

megnyilvánulásának stigmatizálására

és a közbeszédből való kirekesztésére

szolgáló fogalom.

Gyakorta járul hozzá a „felelőtlen” jelző.

Funkciója, hogy

negligálja, sőt ignorálja,

azaz eleve föl sem vethetővé tegye

mindazon alapvető társadalmi problémákat és morális kérdéseket,

melyek az ún. „normális demokráciákban”

mindennaposak és magától értetődőek.

(Így pl. a növekvő egyenlőtlenséget,

a politikusi elit számonkérhetőségét,

az etika kívánalmát a politikában,

a lecsúszott társadalmi rétegek érdekvédelmének hiányát, stb.)

Hatásmechanizmusa:

e problémák fölvetésének demagógiaként való beállítása révén

nem csupán az elitek hibái és bűnei,

de a rajtuk való fölháborodás is

komolytalanná, kvázi illegitimmé válik.

(Ld. még populizmus)

*

Szerencse és szerencsétlenség

Egy kínai példázat egy szegény parasztról mesél,

aki kicsiny földjét öreg, kiszolgált lovával művelte

és ebből tartotta el, úgy-ahogy, magát és egyetlen fiát.

Egy nap azonban elszökött a lova.

Eljött minden szomszédja

és sajnálatukat fejezték ki a szerencsétlenség miatt.

De a paraszt nyugodt maradt és ezt válaszolta:

"Honnan tudjátok, hogy ez szerencsétlenség?"

A következő héten visszatért a lova s tíz vadlovát hozott magával.

Újra eljöttek szomszédai és gratuláltak szerencséjéhez.

A paraszt viszont megfontoltan így felelt:

"Honnan tudjátok, hogy ez szerencse?"

A fia befogta a lovakat és a legvadabbon kilovagolt.

De a vad ló ledobta és a fiú eltörte a lábát.

Minden szomszéd eljött és siráncoktak a szerencsétlenség fölött.

De a paraszt most is nyugodt maradt és ezt mondta:

"Honnan tudjátok, hogy ez szerencsétlenség?"

Nemsokára háború tört ki és minden fiatalot besoroztak.

Csak a paraszt fia maradhatott otthon a törött lábával.

*

Hajnal Anna

Akit szeretsz

Akit szeretsz sebezhetetlen?

akit szeretsz az halhatatlan?

akit magadnak választottál

azt megpróbálsz szakadatlan.

Annak oroslán szívet adjál,

hogyan rettentésedet megállja.

kedvenced elcsuklott fejére

súlyos kezedet tedd vigyázva!

Mégse görbüljön haja szála.

*

A három szita

Izgatottan,

szinte futva érkezik valaki a bölcs Szókratészhez.

"Szókratész,

el kell mesélnem neked valamit egy közös barátunkról, aki..."

"Várj!" szakítja félbe Szókratész.

"Azt, amit mondani akarsz, megszitáltad-e a három szitán?" "

A három szitán?" kérdezte az csodálkozva.

"Igen, a három szitán.

Az első szita az igazság.

Utánanéztél-e mindennek, amit mesélni akarsz,

hogyan valóban igaz-e?"

"Nem, csak úgy hallottam."

"De bizonyára megvizsgáltad a második szitán, a jóságén.

Amit mesélni akarsz, ha már nem hiteles, legalább jó?"

"Nem, nem jó, éppen ellenkezőleg, mert..."

A bölcs újra félbeszakítja:

"Várj! Alkalmazzuk a harmadik szitát is, és mondd:

használ-e nekem valamit,

ha elmondod azt, ami annyira felizgatott?"

"Éppenséggel haszna sem igen van."

"Akkor", mosolygott a bölcs,

"ha az, amit mesélni akarsz,

se nem igaz, se nem jó, de még csak nem is hasznos,

felejtsd el és ne terheld azzal se magadat se engem."

*

WASS ALBERT

A bujdosó imája

Uram, ki fönt az égben lakozol a fényességben, gyűjtsd föl szent tüzedet az emberek szívében.

Az emberek agyára áraszd el bölcsességed. Értsék meg valahára, mi végből van az élet.

Arasznyi kis idő csak, mely ajtódig vezet. De előre csak a jó visz, a gonosz vissza vet. Legyen megint az ember képedre alkotott! Utálja meg már egyszer mit maga alkotott. Romlandó kincsekért ne törje magát senki. Igyekezzék helyettök jobb kincseket szerezni.

Jó tettek nyugalmát. Derűt és békességet. Mit el nem fúj az orkán s rontó tűz meg nem éget.

Gőgből és gyűlöletből mindent, mit föltalált: vedd ki Uram kezéből a keserű pohárt. Rémségek éjszakáját váltsd föl virradatra. Az emberi világot szebbre és igazabbra. Hogy törvények közt az első a szeretet legyen. Üljön jóindulat a kormány székeken. Az igazság előtt hajoljon meg a fegyver s élhessen szabadon e földön minden ember. És legyen egy akol. És egy legyen a pásztor. Növelj pásztorbotot virágzó rózsafából. S ha mindeneket szépen elrendeztél ekképpen: a népek közt, Uram nekem is van egy népem.

Ha érdemét kegyednek a szenvedéssel méred, úgy egynek sincsen annyi szent jussa, mint e népnek.

Mások bűnéért is őt verte ostorod. Sok súlyos nagy keresztet szó nélkül hordozott. Legjobb fiait vitte mindég a Golgotára s jótettének soha, csak bűnének volt ára. Uram, adj békességet a Kárpátok között! Sehol még földet annyi könny s vér nem öntözött.

Sehol még annyi színes nagy álom nem fakadt s árvábbak prófétáid sehol sem voltak. Sehol annyi virág és sehol annyi bánat. Szeresd jobban, Uram, az én szegény hazámat! Bár megtagadta tőlem a békét s kenyeret: engem sújtasz, Uram, amikor őt vered. Mert népem. Fajtam. Vérem! Fájdalma bennem ég! Szánd meg Uram Isten Attila nemzetét.

Adj békés aratást sok vérvetés nyomán. Nyugodjék meg kezed gondverte otthonán. S ha áldásod e földön elért kicsinyt, nagyot: jussak eszedbe én is, ki bujdosó vagyok. A Kárpátok alatt, ahol apáim éltek, rendelj ki nekem is egy csöndes menedéket. Csak akkora legyen, hogy elférjek én s a béke. Nézzen az ablakom patakra, fára, rétre. Kenyér mellé naponta jusson egy szál virág s láthassam, amint Téged dicsér egy új világ...

Uram, ki fönt az égben lakozol fényességben, hallgasd meg kegyesen, hallgasd meg könyörgésem.

